

Helse- og omsorgsdepartementet
Krisestab HOD
Postboks 8011 Dep
0030 OSLO

Deres ref.:
Vår ref.: 21/5189-2
Saksbehandler: Arve Paulsen
Dato: 16.02.2021

Oppdrag 300 C - sammenkobling av data fra innreiseregister og prøvesvar - svar til HOD

Vedlagt følger svar på oppdrag 300 C

Svaret på oppdraget er utviklet i samarbeid med FHI, Direktoratet for ehelse og KS.
Leverandørene av smittesporingsløsninger er konsultert underveis i prosessen.

HelseDirektoratet og samarbeidende parter anbefaler en stegvis utvikling som er oppsummert i en tabell til slutt i vedlagte dokument.

Vennlig hilsen

Jan Arild Lyngstad e.f.
direktør

Arve Paulsen
prosjektleder

Dokumentet er godkjent elektronisk

Kopi:

HelseDirektoratet, Beredskap @helsedir.no;FOLKEHELSEINSTITUTTET, Utbrudd @fhi.no;Helse- og omsorgsdepartementet, Darlén Gjølstad

Oppdrag 300 C

Oppdragstekst

Vi viser til oppdrag 300 B og har følgende tilleggsoppdrag .

Helse- og omsorgsdepartementet ber om at Helsedirektoratet, i samarbeid med FHI, E-helse, NHN og DSB, utarbeider en plan for tiltakene i oppdrag 300 b. Planen må beskrive kommunenes behov for tilgang til data fra innreiseregisteret og MSIS Labdatabase, hvilke data kommunene har tilgang til i dag og får tilgang til på kort sikt (i løpet av februar) og mulige løsninger og planer for å forenkle kommunenes tilgang data på lengre sikt (mars-juni).

Planen skal inkludere beskrivelse av behovet for teknisk tilrettelegging både nasjonalt og lokalt, inkludert kostnadsestimater.

Videre bes det om at det etableres dialog med KS og med leverandørene av systemer til kommunene for å avklare prioritering, kapasitet og ansvar for oppfølging.

Direktoratet for e-helse skal bidra til å koordinere ev. bestillinger som del av ansvaret for å koordinere digitaliseringstiltak i "koronaporteføljen".

Frist: tirsdag 16. februar kl. 16.00.

Kontaktperson: Darlén Gjølstad

Noen viktige forutsetninger for bruk og kobling av data

- Hjemmelen i covid-19 forskriften § 5 c gir kun hjemmel til å videreformidle opplysninger fra innreiseregisteret til kommunelegene for å sikre etterlevelse av karanteneplikten. Det vil ikke være hjemmel til å utlevere til smittesporingsformål.
- Data registrert i innreiseregisteret må ihht forskriften slettes senest 20 dager etter det planlagte innreisetidspunktet som den reisende selv har registrert.
- Dette innebærer at data fra innreiseregisteret som eventuelt blir lagret andre steder OGSÅ må slettes etter 20 dager fra det planlagte innreisetidspunktet, med mindre opplysninger skal inngå i den enkeltes journal i forbindelse med helsehjelp
- Kommunelegene får i dag varsel om positive prøvesvar for alle som har varslet opphold i deres kommune. Ansvaret for at kommunelegen blir varslet, ligger hos den medisinsk ansvarlige på det stedet det positive prøvesvaret blir oppdaget, i praksis enten ved et laboratorium (PCR) eller på en teststasjon (ag hurtigtest)
- Den grunnleggende forutsetningen for å kunne koble sammen informasjon fra innreiseregisteret med informasjon om prøvesvar fra MSIS Labdatabase, er at de personene som informasjonen er knyttet til, er representert med sammen unike ID i begge systemer.
- Denne unike IDen må være i et format som gjør den mulig å finne i MSIS Labdatabase.
- Med unntak av et av alternativene vi viser nedenfor, er alle avhengig av avtale med KS og integrasjon med FIKS prøvesvar

Kommunenes behov

- Både FHI og HDIR har forsøkt å finne ut av kommunenes behov for sammenkoblede data og i hvilken løsning det er mest hensiktsmessig for kommunene å få tilgang på disse dataene. Svaret er at kommunene har ulike behov og ønsker. For eksempel bruker Oslo kommune verken innreiseregisteret eller FIKS prøvesvar. Utgangspunktet for de løsningene vi peker på, er derfor de plikter og oppgaver kommunene ha.
- Med utgangspunkt i dette har vi forsøkt å identifisere hvilke(n) løsning(er) som kan forenkle kommunelegenes/smittesporingsteamenes arbeid.
- Det er videre en forutsetning at kommunene tar i bruk de løsningene som allerede er utviklet, og de som kommer i senere utviklingsløp.

I møte med leverandørene av smittesporingsverktøy 15. februar 2021 ble kommunenes behov diskutert. Heller ikke der framkom det noe entydig svar mht bruken av data fra innreiseregisteret i kommunene, verken omfang eller hvem som bruker det. Det ble imidlertid svært tydelig fremhevet at enhver løsning som innebærer en ekstra arbeidsbelastning i kommunen vil ha små sjanser for å bli tatt i bruk. Det ideelle er derfor en løsning som mest mulig automatisk gir kommuneleger/smittesporingsteam mulighet til å få oversikt over de gruppene av personer de ønsker å følge opp karanteneringen av.

Status for noen av løsningene som en kobling vil bygge på

Før vi ser på de konkrete løsningsalternativene er det naturlig å se på status for henholdsvis nasjonal ID, innreiseregisteret og prøvesvar fra MSIS labdatabase.

Status nasjonal ID

Etableringen av teststasjoner ved grensepasseringer har forsterket behovet for en entydig personidentifikator ved testing av utlendinger som verken har fødselsnummer eller d-nummer. Med hovedvekt på å hindre importsmitte er det viktig at en person som testes på grensen kan følges opp gjennom alle systemer fra testøyeblikket til hhv den testede får sitt prøvesvar og til kommunelegen/smittevernteamet kan følge opp den testede i sitt smittesporingsverktøy.

I tett samvirke med Skattedirektoratet er utvidet bruk av d-nummer utredet. Det legges til grunn at en beslutning om dette kommer i løpet av uke 7 eller 8.

Helsedirektoratet jobber videre sammen med Sykehuspartner og NHN for å ta i bruk nasjonalt felles Hjelpenummer fra PREG for de som ikke kan få tildelt d-nummer – i første omgang for de som testes med hurtigtest og registreres i SP/NHN-løsningen for dette. Det er ventet at en slik løsning kan tas i bruk innen to uker fra beslutning.

Begge disse alternativene gjør det mulig å tildele en unik ID som kan føres inn både i innreiseregisteret og i MSIS labdatabase slik at en person kan gjenfinnes for karanteneoppfølging.

Status innreiseregisteret

Kommunene kan hente ut data fra innreiseregisteret for alle personer som har registrert seg med den aktuelle kommunen som oppholdssted. Kommunen får da en liste med personer som har innreise fram i tid, uansett når de ankommer. Listen omfatter alle – både de som skal i karantene og

de som har unntak fra karanteneplikten. Det finnes ingen funksjonalitet for å slette reiser som ikke blir gjennomført.

Det er viktig at forventet oppholdssted er registrert riktig i innreiseregisteret. Det gjør at rett kommune kan koble data senere i prosessen.

Status Fiks prøvesvar

KS og FHI etablerte en løsning for oppslag i prøvesvar via Fiks i november 2020 (FIKS prøvesvar). Alle kommuner som har verktøy for smittesporing, kan ta i bruk Fiks prøvesvar.

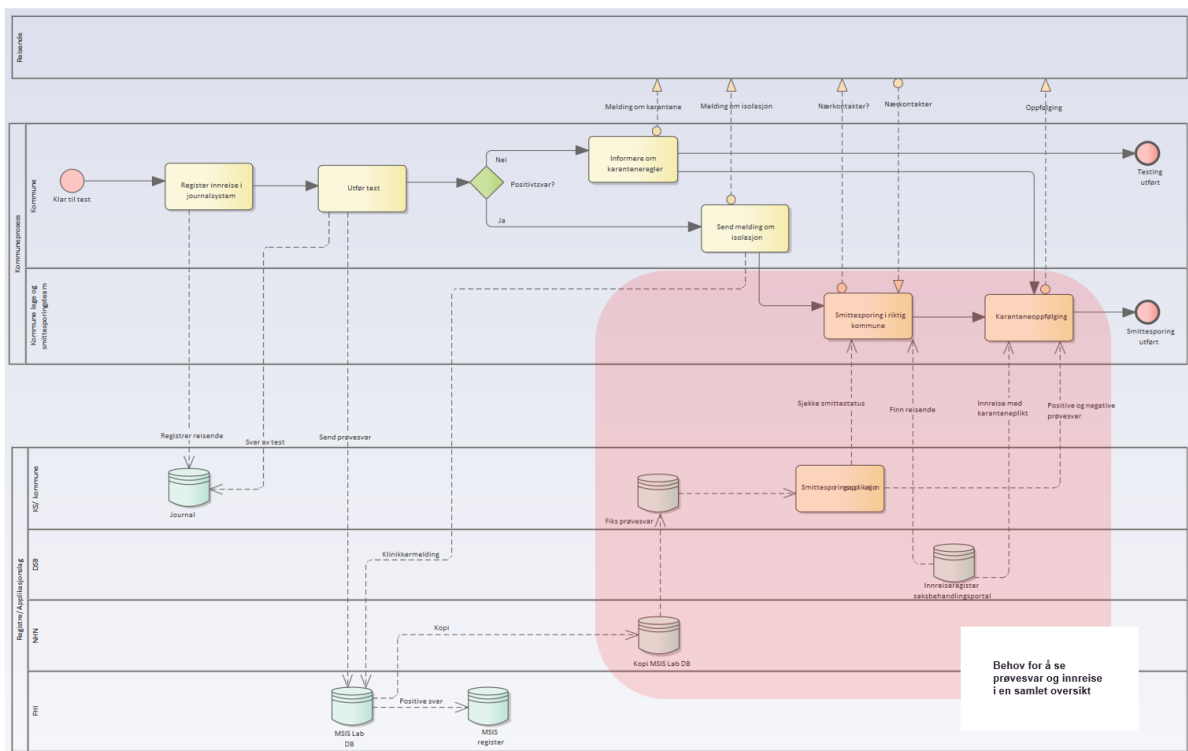
Kjente løsninger hos kommunene:

Smittesporingsløsningen	Antall kommuner (356)
ReMin	198 kommuner
Fiks smittesporing	125 kommuner
PasInfo	1 kommune (Oslo kommune)
Egen utviklet	1 kommune (Bærum kommune)
Ukjent løsninger	31 kommuner

I desember ble oppslag i prøvesvar implementert i Fiks smittesporing. Det er i dag ca 60 kommuner som har tatt i bruk Fiks prøvesvar, og i januar er det utført 11 000 oppslag i Fiks prøvesvar.

ReMin, Oslo kommune og Bærum har vært invitert til å være med på dialogmøter med KS og FHI igjennom utviklingsløpet. Oslo kommune har i dag en løsning direkte med laboratoriene, som ennå oppleves som bedre enn Fiks prøvesvar. ReMin har også vurdert løsningen som "nice to have" og ikke "need to have".

Via Fiks prøvesvar er det covid-19 analyser fra labdatabasen som blir tilgjengelig. Personer med 6/7-koder i folkeregistret er ikke tilgjengelig. I løpet av uke 8, vil også resultat av sekvenserte (muterte virus) Covid19-prøver bli tilgjengelig via Fiks prøvesvar.

Konkrete løsningsalternativer

Alternativ 1

Kommunene blir i dag varslet om positive prøvesvar hos de som skal reise til deres kommune. Man må anta at kommunene legger denne informasjonen inn i sitt smittesporingssystem og følger opp både den som er testet og dennes nærkontakter.

Dermed er det de negative prøvesvarene som er mest interessante med sikte på å følge opp karanteneplikten. Løsninger for enklest mulig import av data fra MSIS labdatabase til smittesporingsverktøyene kan imidlertid i seg selv være interessante for kommunelegene med sikte på smittesporing av positive prøvesvar. I så fall snakker vi ikke om kobling, men utelukkende bruk av prøvesvardata.

Vi vil anbefale at kommunene i første omgang tar i bruk FIKS prøvesvar for å hente ut relevante prøvesvar fra MSIS labdatabase. Det er videre laget løsninger som gjør at kommunene kan koble sammen data fra innreiseregisteret og MSIS labdatabase, enten manuelt eller semi-automatisk.

- Kommunene får i dag tilgang til data fra innreiseregisteret gjennom innreiseregisterets saksbehandlerportal. Disse dataene kan lastes ned i excel (.csv-fil)
- Kommuneleger kan ta i bruk prøvesvar fra MSIS labdatabase via løsningen Fiks prøvesvar¹² for å sjekke hvem av innreisende som har fått positivt eller negativt prøvesvar. Slik tilgang er gitt i henhold til smittevernloven § 2-2 åttende ledd, jf. § 7-2.
- Kommunene kan enten bruke listen fra innreiseregisteret for å gjøre oppslag mot FIKS prøvesvar manuelt eller velge å utvikle et script som gjør det mulig å hente større mengder av prøvesvar via FIKS prøvesvar og bruke disse til å automatisk "vaske" den listen kommunen henter fra innreiseregisteret for å følge opp de gruppene som er aktuelle.

¹ Informasjon om Fiks prøvesvar: <https://portal.fiks.ks.no/fiks/fiks-provesvar/>

² Fiks prøvesvar har vært tilgjengelig siden desember og kun en smittesporingsleverandør har implementert løsningen og kun 50 kommuner har signert avtale for å ta det i bruk.

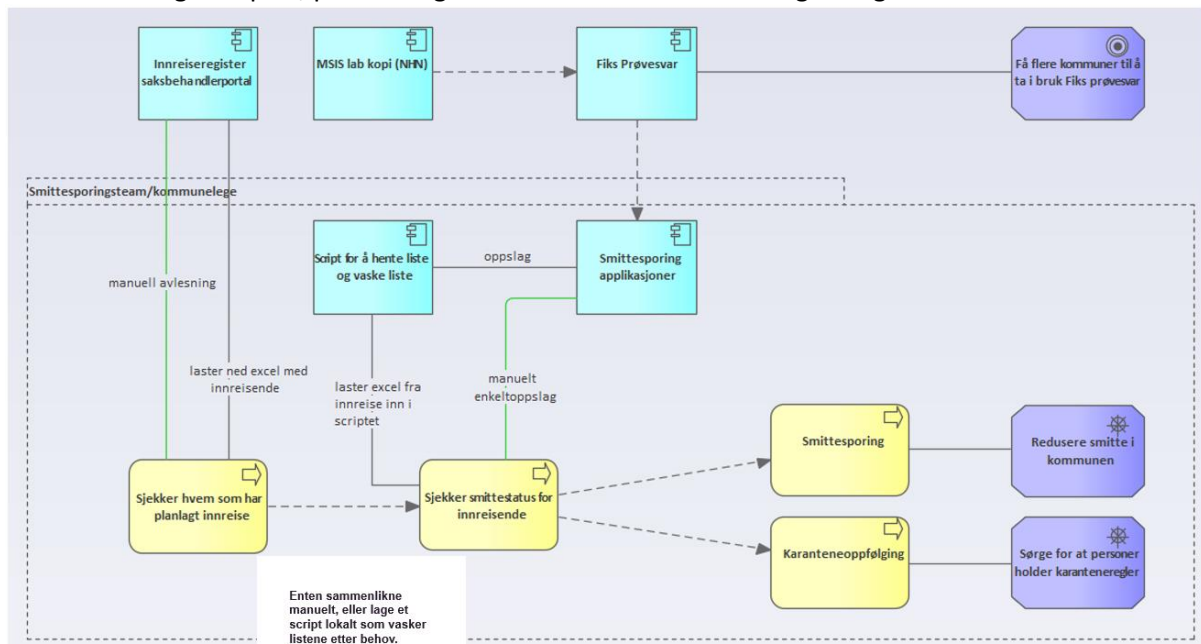
- Det må gjøres en jobb for å få kommunene til å ta i bruk den muligheten som er laget for dem og kommunene må selv utvikle script for å hente prøvesvar i større antall

Kostnad

Ingen vesentlig kostnad for FHI eller Hdir. Kommunene får kostnad og arbeid til å lage script og kostnad for å koble seg til Fiks prøvesvar

Tid

Kan tas i bruk umiddelbart av de som har tilgang til FIKS prøvesvar (pt KS smittesporings kunder), mens for de andre avhenger det av tiden det tar å opprette avtale og integrasjon. Tiden kommunen bruker for å lage scriptet, påvirker også hvor raskt de kan ta koblingsmuligheten i bruk.

Alternativ 2

Lister fra Innreiseregisteret (IDer) hentes fra saksbehandlerløsningen. Listen legges inn i smittesporingsløsningen.

Alternativ 2A

Istedenfor at kommunene lager scriptet, utvikles det i smittesporingsløsningen av leverandøren. Dette scriptet tar listen hentet ut av innreiseregisteret og bruker den for å gjøre automatisk oppslag i Fiks prøvesvar for alle dem som kommunen ønsker å sjekke. Resultat for alle i listen kommer opp ferdig vasket i smittesporingsverktøyet

Kostnader

Ingen vesentlig kostnad for Hdir.

Ingen vesentlig kostnad for FHI.

Leverandørene av smittesporingsløsninger må utvikle funksjonalitet til en beregnet kostnad av 0,5 MNOK. Det siste må dekkes ved en anskaffelse eller kostnadsdekning.

Tid

Kan tas i bruk etter integrasjon med FIKS prøvesvar. Krever utviklingstid hos smittesporingsleverandørene. Anslag er at denne løsningen kan tas i bruk i mars-april.

Alternativ 2B

FHI og KS utvikler ny funksjonalitet i FIKS prøvesvar APIet slik at ved å sende inn en henvendelse til APIet fra den aktuelle kommunen, svarer APIet med en liste over alle de personene som har et prøvesvar registrert i MSIS labdatabase i den aktuelle perioden kommunen vil ha data for. Den listen som kommer fra FIKS prøvesvar må kommune bruke til å vaske listen de har fått fra innreiseregisteret og lagt inn i smittesporingsløsningen. Dette kan leverandøren av smittesporingsløsningen automatisere slik at listen kommer opp ferdig vasket i smittesporingsverktøyet.

Utfordring: I prøvesvar er datakvaliteten på bostedskommune lav. Og at det derfor kan bli mangler i hvilke prøver kommunen får i sine lister fra MSIS Labdatabase. Opplysninger fra rekvirent kan i noen tilfeller dekke opp.

Kostnad

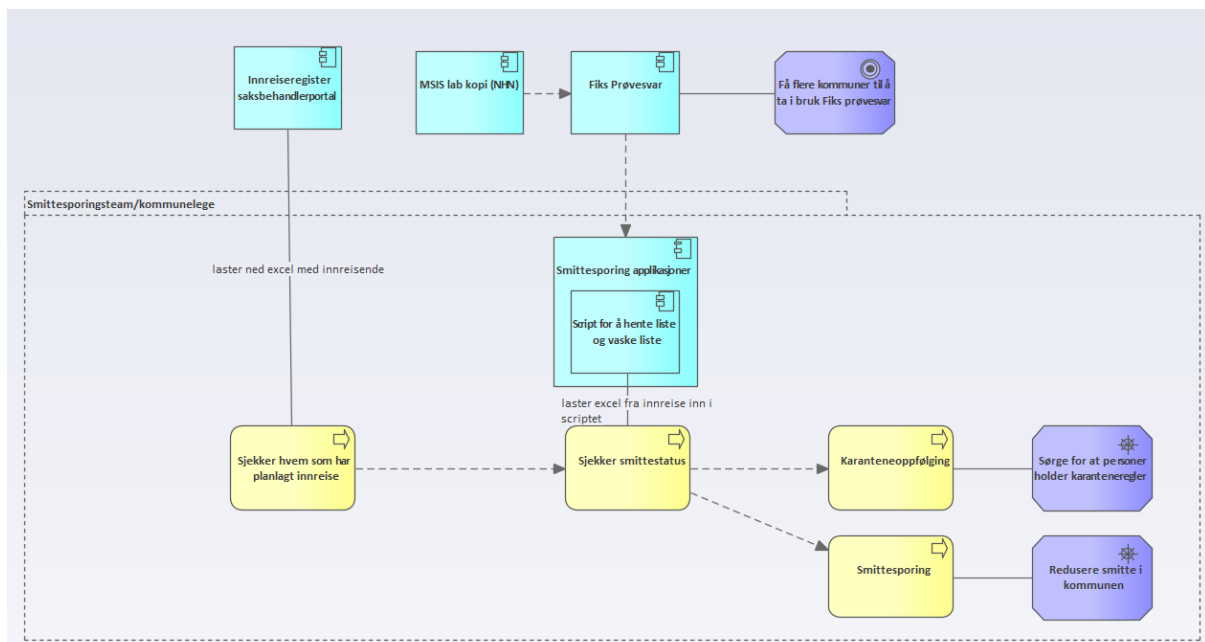
Ingen vesentlig kostnad for Hdir.

FHI må videreutvikle API for MSIS labdatabase til en antatt kostnad på 0,5 MNOK.

KS må videreutvikle FIKS Prøvesvar APIet til en antatt kostnad på 0,5 MNOK. Leverandørene av smittesporingsløsninger må utvikle funksjonalitet til en beregnet kostnad av 0,5 MNOK. Det siste må dekkes ved en anskaffelse eller kostnadsdekning.

Tid

Kompleksiteten i løsningen tilsier at denne tar noe lenger tid å realisere enn 2A. Spesifikasjon og utviklingstid hos KS og FHI er beregnet til fire uker, forutsatt at dette prioriteres høyere enn integrasjon av klinikermelding fra EPJ til FHI. Deretter må smittesporingsleverandørene implementere løsningen.

Alternativ 3

Data fra innreiseregisteret og Labdatabase kobles og listene vises automatisk for kommunelegene/smittesporingsløsningene.

Alternativ 3A (beskrevet i svar på oppdrag 300)

Løsningen tar utgangspunkt i at DSB tar et daglig ekstrakt av relevante data fra beredskapsregisteret og overfører disse til en kopidatabase i NHN sin infrastruktur. Dette skjer i samme miljø hos NHN hvor man finner kopien av MSIS Labdatabase - som danner grunnlag for prøvesvar i helsenorge.no, kjernejournal og FIKS Prøvesvar APIet.

Data fra innreiseregisteret eller beredskapsregisteret til Nasjonalt kontrollsenter for innreisende (under forutsetning av forskriftsendring) og Labdatabasen kobles hos NHN og transporteres til smittesporingsapplikasjoner gjennom KS sin Fiks plattform.

Dette alternativet krever en nøye juridisk gjennomgang av grunnlaget for å koble sammen data og eierskapet til dataene. Dersom data hentes fra innreiseregisteret er det ikke behov for endring av § 5c, for smittesporingsformål. Kommunelegen har hjemmel til å få opplysninger til også smittesporing fra innreiseregisteret, jf. § 5b

Kostnad

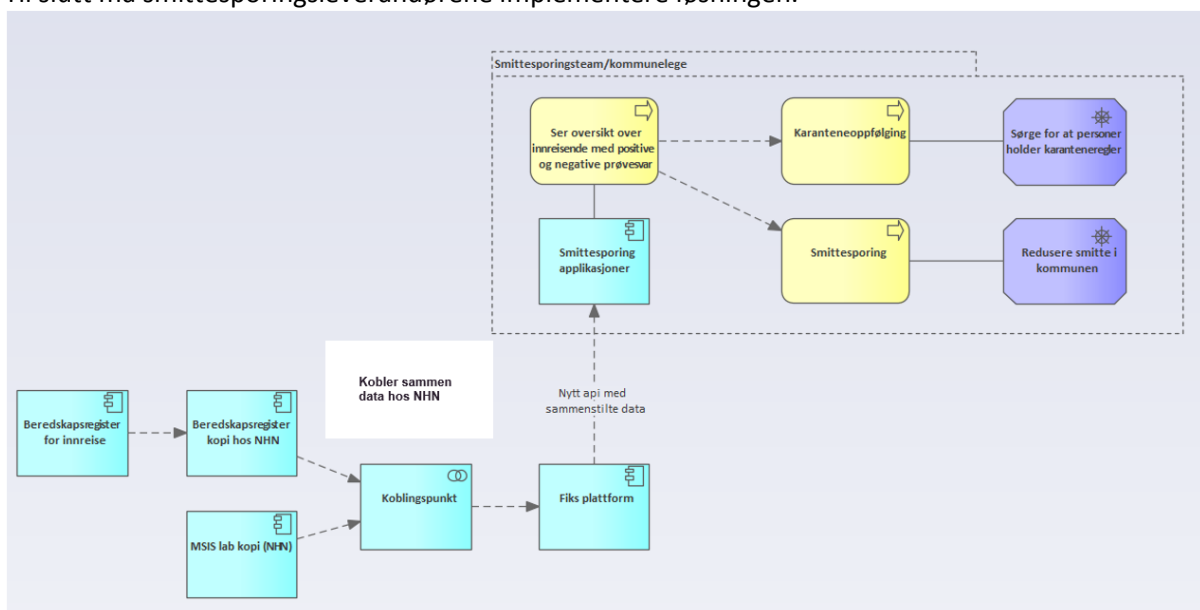
Helsedirektoratet må antas å dekke NHNs kostnader til etablering og drift av databasen, etablere infrastruktur mot KS

FHI må utvikle et nytt API som kan brukes av NHN for koblingsformål til en antatt kostnad på 0,5 MNOK. I tillegg må bruk av dette reguleres ved avtaler, som også utløser kostnader.

KS må utvikle funksjonalitet for datastrøm til en antatt kostnad på 0,5 MNOK. Leverandørene av smittesporingsløsninger må utvikle funksjonalitet til en beregnet kostnad av 0,5 MNOK. Det siste må dekkes ved en anskaffelse eller kostnadsdekning.

Tid

Spesifikasjon og utviklingstid hos KS og spesifikasjon hos Helsedirektoratet knyttet til tilgjengeliggjøring av beredskapsregisteret er beregnet til 6-8 uker. Deretter kommer arbeid hos FHI for å tilgjengeliggjøre labdatabasen og beredskapsregisteret. I tillegg kommer utviklingstid hos NHN. Til slutt må smittesporingsleverandørene implementere løsningen.

Alternativ 3B Kobling av prøvesvar og beredskapsregisteret i smittesporingsløsningene

Beredskapsregisteret som brukes av Nasjonalt Kontrollsentral for innreisende (med data fra innreiseregisteret som utgangspunkt) kopieres (replikeres) til NHN.

Data fra Beredskapsregisteret (vil kreve forskriftsendring) tilgjengeliggjøres til smittesporingsapplikasjoner gjennom KS sin Fiks plattform, i likhet med modellen brukt for FIKS Prøvesvar.

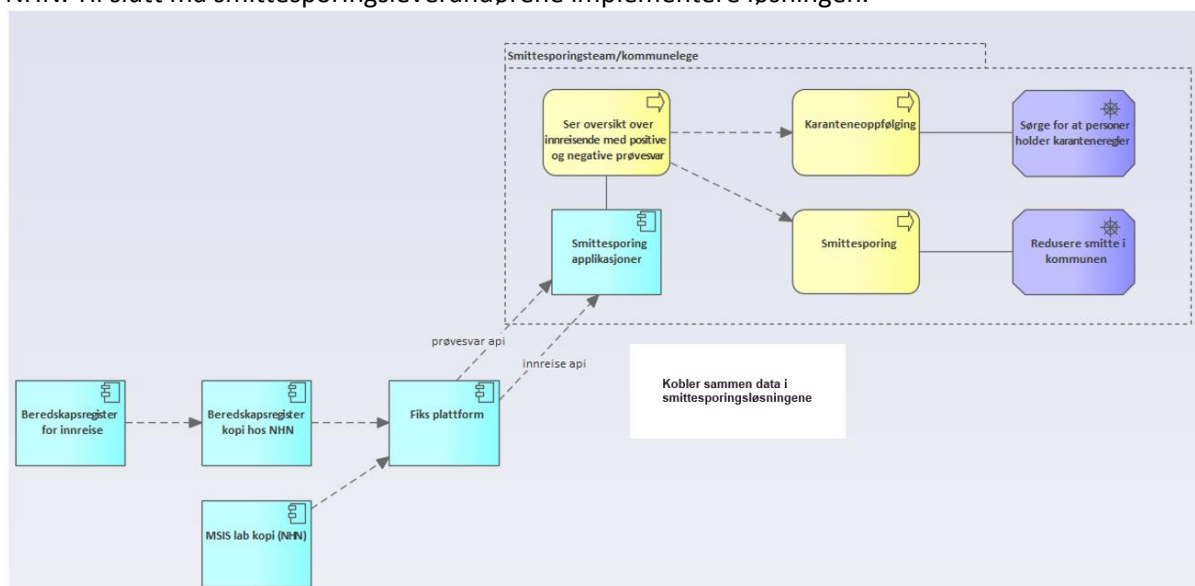
Smittesporingsløsningene kobler data fra Beredskapsregisteret og Fiks prøvesvar i egne løsninger. De uavhengige datastrømmene inn til smittesporingsverktøyene gjør at brukerne kan koble data slik de ønsker til de formålene de har ut fra det hjemmelsgrunnlaget som ligger til grunn for bruken.

Dette alternativet er beskrevet av en av leverandørene av smittesporingsløsning (Remin) som en ønsket løsning.

Helsedirektoratet må antas å dekke NHNs kostnader til etablering og drift av databasen, etablere infrastruktur mot KS

KS må utvikle funksjonalitet for datastrøm til en antatt kostnad på 0,5 MNOK. Leverandørene av smittesporingsløsninger må utvikle funksjonalitet til en beregnet kostnad av 0,5 MNOK. Det siste må dekkes ved en anskaffelse eller kostnadsdekning.

Tid: Spesifikasjon og utviklingstid hos KS og spesifikasjon hos Helsedirektoratet knyttet til tilgjengeliggjøring av beredskapsregisteret er beregnet til 6-8 uker. I tillegg kommer utviklingstid hos NHN. Til slutt må smittesporingsleverandørene implementere løsningen.

Rangering og anbefaling - oversiktstabell

Rangert attraktivitet (1=lavest, 5=høyest) er beregnet ut fra en kombinasjon av når løsningen kan tas i bruk og hvor attraktiv den vil fremstå for brukerne ut fra tilbakemelding av leverandørene av smittesporingsverktøy.

Anslag for tid og kostnad til utvikling hos smittesporingsleverandører er svært usikre.

Vi anbefaler en stegvis utvikling, men den spesifikke framdriften må avgjøres i detaljert planlegging sammen med de aktuelle aktørene:

- Vi anbefaler å starte med alternativ 2A og ekstra finansiering av denne løsningen gjennom en anskaffelse/kostnadsdekning rettet mot leverandørene.

- For de som ønsker en enda raskere løsning, kan alternativ 1 være hensiktsmessig for de aktuelle kommunene.
- Målbildet bør være alternativ 3B som kan startes opp så snart som mulig og trolig realiseres i mai.

Alt	Tid	Innsats kommune	Rangert attraktivitet (1-5)	Kostnad kommune	Kostnad leverandør	Kostnad FHI/Hdir/KS/NHN
1	Feb-mars	Lage script Bruke script	2	Lage script Abonnere på Fiks prøvesvar	Implementere oppslag FIKS prøvesvar	Ingen vesentlige
2A	(mars)-Apr	Bruke script	3	Abonnere på FIKS prøvesvar Ny funksjonalitet	Utvikle funksjonalitet. 0,5 MNOK	Ingen vesentlig
2B	Apr	Bruke script	1	Abonnere på FIKS prøvesvar Ny funksjonalitet	Utvikle funksjonalitet. 0,5 MNOK	KS utvikle FIKS prøvesvar API. 0,5 MNOK FHI utvikle API MSIS lab. 0,5 MNOK
3A	Juni	Enkel	4	Abonnere på FIKS prøvesvar Ny funksjonalitet	Utvikle funksjonalitet. 0,5 MNOK	NHN etablere og drifte database 2 MNOK FHI nytt API for koblingsformål og etablere avtaler. 1 MNOK
3B	Juni	Enkel	5	Abonnere på FIKS prøvesvar Ny funksjonalitet	Utvikle funksjonalitet. 0,5 MNOK	KS må utvikle funksjonalitet til 0,5 MNOK